

ภูมิอากาศจังหวัดสตูล

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทยทางชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตกของประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 2,478.997 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,549,361 ไร่ เป็นพื้นที่เกาะประมาณ 88 เกาะ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดตรังและพัทลุง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ประเทศมาเลเซียและทะเลอันดามัน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน

ภูมิประเทศ

พื้นที่จังหวัดสตูลทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขาสลับซับซ้อน โดยมีทิวเขาที่สำคัญแบ่งเขตประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย คือ ทิวเขาบรรทัดและทิวเขาสันกาลาคีรี พื้นที่ของจังหวัดค่อย ๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ โดยยังมีภูเขาน้อยใหญ่อยู่กระจัดกระจายในตอนล่าง ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ เขาจัน เขาบารัง เขาใหญ่ เขาทะนายนและเขาพญาวัน และมีที่ราบแคบ ๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ถัดจากที่ราบลงไปเป็นพื้นที่ป่าชายเลนน้ำเค็มขึ้นถึงอุดมไปด้วยป่าแสมและป่าโกงกาง สตูลเป็นจังหวัดที่ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน คงมีแต่ลำน้ำสั้น ๆ ต้นน้ำเกิดจากภูเขาทางทิศเหนือและทิศตะวันออกของจังหวัด

ลักษณะอากาศทั่วไป

เนื่องจากสตูลเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่าไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และมีฝนตกชุกในฤดูฝน เพราะอยู่ทางด้านรับลมจึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดผ่านมหาสมุทรอินเดียอย่างเต็มที่ ส่วนฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัดเพราะอยู่ไกลจากอิทธิพลของอากาศหนาวพอสมควร และบางครั้งอาจมีฝนตกได้ เนื่องจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยพาเอาฝนมาตก แต่มีปริมาณน้อยกว่าจังหวัดที่อยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดสตูลพิจารณาตามลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลานี้เป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนมีนาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และในช่วงปลายฤดูฝนจะมีร่องความกดอากาศต่ำเคลื่อนลงมาพาดผ่าน ทำให้มีฝนตกเพิ่มขึ้น

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดผ่าน ทำให้อากาศหนาวเย็นทั่วไป แต่เนื่องจากจังหวัดสตูลอยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิจะลดลงเล็กน้อย อากาศจึงไม่หนาวเย็นมากนัก และตามชายฝั่งจะมีฝนตกทั่วไป

อุณหภูมิ

จังหวัดสตูลอยู่ใกล้ทะเล ฤดูร้อนอากาศจึงไม่ร้อนมาก ส่วนฤดูหนาวไม่ถึงกับหนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยทั้งปี 23.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดที่เคยตรวจวัดได้คือ 39.6 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2559 เดือนที่มีอากาศเย็นที่สุดคือเดือนกุมภาพันธ์ และอุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ 17.0 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12, 25 และ 26 กุมภาพันธ์ 2530

ฝน

สตูลเป็นจังหวัดที่มีฝนอยู่ในเกณฑ์ดีถ้าเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ แต่ถ้าหากเปรียบเทียบกับปริมาณฝนของพื้นที่ในภาคใต้ฝั่งตะวันตกแล้วถือว่าปริมาณฝนไม่มากนัก เพราะจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของภาคใต้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เต็มที่เพียงอย่างเดียว ฝนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้นี้จึงมีปริมาณมาก แต่ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนน้อย เนื่องจากมีภูเขาทางด้านตะวันออกปิดกั้นทางลมไว้ โดยปริมาณฝนรวมตลอดปีของจังหวัดสตูลวัดได้ 2,348.3 มิลลิเมตร มีจำนวนวันฝนตกประมาณ 182 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายนและตุลาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 324.5 และ 341.4 มิลลิเมตร ตามลำดับ โดยมีฝนตกประมาณ 20-23 วัน ปริมาณฝนสูงสุดใน 24 ชั่วโมงที่เคยตรวจได้คือ 192.6 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่ผ่านบริเวณภาคใต้และส่งผลกระทบต่อจังหวัดสตูลส่วนมากเป็นพายุดีเปรสชันที่มีกำลังอ่อนซึ่งมีแหล่งกำเนิดบริเวณทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก ทำให้มีฝนตกหนักและลมกระโชกแรงเป็นครั้งคราว บางครั้งทำให้เกิดน้ำท่วมได้ กำลังแรงของลมและคลื่นในทะเลจะทำอันตรายแก่เรือขนาดเล็กและอาคารบ้านเรือนที่อยู่ตามชายฝั่งได้ ส่วนพายุที่มีความรุนแรงและทำความกระทบกระเทือนให้แก่จังหวัดสตูลและภาคใต้เป็นบริเวณกว้างได้แก่พายุโซนร้อน “ฮารีต” ซึ่งก่อตัวขึ้นในทะเลจีนใต้ใกล้ปลายแหลมญวนเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2505 แล้วเคลื่อนเข้าสู่อ่าวไทยพร้อมกับทวีความรุนแรงเป็นพายุโซนร้อนและได้เคลื่อนผ่านจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานีระหว่างวันที่ 25 - 26 ตุลาคม 2505 ลงสู่ทะเลอันดามัน พายุนี้ได้ทำความเสียหายเกือบทุกจังหวัดในภาคใต้ โดยมีผู้เสียชีวิตถึง 935 คน และบาดเจ็บ 445 คน ทรัพย์สินของทางราชการและเอกชนเสียหายคิดเป็นมูลค่าถึง 1,320 ล้านบาท นับเป็นความเสียหายจากภัยธรรมชาติที่ร้ายแรงที่สุดของประเทศไทย

จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494-2565 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านเข้าสู่จังหวัดสตูล 2 ลูกในเดือนธันวาคม โดยเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยบริเวณจังหวัดสงขลาแล้วเคลื่อนผ่านเข้าสู่จังหวัดสตูล พายุลูกแรกมีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันเคลื่อนผ่านเข้ามาในปี 2508 และพายุลูกที่ 2 เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากไต้ฝุ่น “แมนนี่” (MANNY 9327) โดยเคลื่อนตัวเข้าที่จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2536 ก่อนเคลื่อนที่ผ่านจังหวัดพัทลุง ตรัง และสตูล

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดสตูล

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นนี้มาจากผลการตรวจอากาศของสถานีอุตุนิยมวิทยาสตูล ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ที่ละติจูด 6° 39' เหนือ ลองจิจูด 100° 05' ตะวันออก สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 4 เมตร ซึ่งทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือ เวลา 01.00,

04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยัง
กรมอุตุฯ เพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรง
กับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังต่อไปนี้

สถานีอุตุฯ มหิทยาสตุล ตั้งอยู่เลขที่ 201 ถ.ยนตระการกำธร หมู่ 6 ต.คลองขุด อ.เมือง
จ.สตุล 91000 โทร. (074) 712006

หมายเหตุ - สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2563
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2565

ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุฯ มหิทยา

กรมอุตุฯ มหิทยา

มกราคม 2566